

РЕШЕНИЕ

№ 436

гр. Русе, 16.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ, ПЪРВИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Аглика Гавраилова

Членове: Татяна Черкезова
 Николинка Чокоева

при участието на секретаря Десислава Ботева
като разгледа докладваното от Николинка Чокоева Въззивно гражданско дело № 20224500500498 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

Р. С. Д., чрез пълномощника си адв. К. Д. е подала въззивна жалба против Решение № 548/03.05.2022 г. по гр. д. № 5499/2021 г. по описа на Русенския районен съд, с което са отхвърлени предявените от нея искове с правно основание чл. 51, ал. 4, във вр. с чл. 59, ал. 9 от СК относно упражняването на родителските права, местоживееенето, личните отношения с бащата и издръжката на малолетното дете Г. Т.ова Ч.а. Твърди, че същото е неправилно, постановено в нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила и необосновано. Моли за отмяната му и постановяване на решение, с което да се отмени обжалвания съдебен акт и да се постанови друг, като се уважи изцяло исковата молба и се присъдят направените по делото разноски.

Ответникът по жалбата Т. Б. Ч., чрез пълномощника си адв. А. Е. взема становище за нейната неоснователност и моли решението да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Окръжният съд, като взе предвид оплакванията в жалбата, доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства, намира за установено

следното:

Жалбата е постъпила в законния срок, подадена е от надлежна страна и е процесуално допустима. Разгледана по същество, тя се явява основателна.

Производството пред районния съд е образувано по искова молба на Р. С. Д. против Т. Б. Ч., с предявени обективно съединени искове с правно основание чл. 51, ал. 4, във вр. с чл. 59, ал. 9 от СК да бъде изменено утвърденото с Решение № 1411/05.11.2015 г. по гр. дело № 5146/2015 г. по описа на РРС, споразумение по чл. 51, ал. 1 СК, в частта относно упражняването на родителските права, местоживеенето, личните отношения и издръжката на детето им Г. Това Ч.а, като родителските права бъдат предоставени за упражняване от майката, на бащата бъде определен режим на лични отношения с детето: всяка втора и последна седмица от месеца от петък от 18.00 часа до неделя до 14.00 часа с преспиване, половината от зимната, Великденска и лятна ваканция, когато не съвпадат с отпуски на майката, както и да бъде осъден бащата да заплаща за детето месечна издръжка в размер на 200 лв.

По делото безспорно е установено, че страните са родители на малолетното дете Г. Това Ч.а, родено на 10.08.2009 г. Не е спорно, а и видно от приложеното Решение № 1411/05.11.2015 г. по гр. дело № 5146/2015 г. по описа на РРС, бракът между родителите е прекратен по взаимно съгласие и е утвърдено споразумение, съгласно което родителските права за детето да се упражняват от бащата, местоживеенето му е определено при него в гр. Г., а на майката е определен режим на лични отношения с детето и е осъдена да заплаща месечна издръжка в размер на 150 лв.

Не се спори, а и от събраните по делото доказателства и твърденията на двете страни се установява, че страните са сключили граждански брак през 2001 г., от който имат три деца – С. Ч.а, Н. Ч.а и Г. Ч.а. След като отношенията между родителите се влошават, майката напуснала семейното жилище през 2012 г., а през 2015 г. бракът бил прекратен с развод по взаимно съгласие. Майката има още две деца от друго съжителство – Е. Ч.а и Е. Ч.. След като тя напуска семейството, грижи по отглеждане и възпитание на детето Г. полага баща му, а контактите с майката са били изключително редки.

Изготвени са социални доклади от ДСП Русе и ДСП Ветово, базирани

на домашни посещения, срещи – разговори с родителите и детето, ОПЛ и лични впечатления и наблюдения на социалните работници. От проведеното социално проучване се установява, че детето Г. живее заедно с баща си и сестра си Н. в къща в гр. Г.. В дома са осигурени и се поддържат задоволителни хигиенно-битови условия, безопасна и сигурна среда за нормалното развитие на детето. Г. е привързана към баща си, сестра си и роднините по бащина линия. Записана е в шести клас през учебната 2021/2022 г. и посещава училище редовно. Майката живее с двете си деца – Е. и Е. и баща им Ш. З. в с. С.. В жилището са осигурени добри битови условия. И двамата родители заявяват, че имат нужните умения и желание да полагат необходимите грижи за дъщеря си Г. и да осигурят пълноценното ѝ развитие.

В хода на първоинстанционното производство са събрани гласни доказателства посредством разпита на свидетелите М. Ц. Ц. – съседка на Р. Д. и З. Б.а С. – сестра на Т. Ч..

Според показанията на М. Ц., Д. е добра и работна жена, има добри доходи, притежава къща и две коли и си гледа и възпитава децата много добре. Възмутена е, че е допуснато едно от децата на страните, докато е било при баща си, да се омъжи още на 15 години. Виждала е детето Г. да идва при майка си, но вече втора година не е идвало. Свидетелката заявява, че Р. плачела за децата си и иска да са при нея, но няма възможност да отиде при тях, тъй като не може да шофира, няма редовно автобуси, а мъжът ѝ в момента е на работа в Г.. Твърди, че е виждала Г. на снимки във Фейсбук, неприлично разголена за възрастта си.

Свидетелката З. Б.а С. изнася данни, че всеки ден посещава къщата на брат си Т. Ч., за да чисти, готви и помага. В къщата Г. има отделна стая, редовно посещава училище, освен когато е болна. Заявява, че брат ѝ е много добър баща и отношенията му с детето са добри. Купува на децата си каквото искат – дрехи, храна, всичко. Той се грижи за нея от тригодишна възраст, когато майката ги е напуснала. Г. помага в грижите за болната си сестра, понякога играе с нея, пазарува ѝ. Свидетелката споделя, че майката за последно е идвала през 2017 г. да види децата, а преди това ги е вземала 3-4 пъти. Бащата не ги е водил при нея, а тя е идвала с мъжа си. Майката не е изпращала никакви средства на бащата за издръжката на детето.

Изслушано в съдебно заседание пред районния съд, детето споделя, че

живее с баща си и сестра си, учи в гр. Г.. Леля й З. им помага в домакинството всеки ден. Справя се долу-горе добре с уроците, за училище й помагат сестра й и леля й. Когато порасне иска да учи за ветеринарен лекар, защото много обича животните. Има куче, котка и коза. Много добре се разбира със сестра си. При майка си, която живее в с. С., не ходи. Не се е чувала с нея и няма телефонния й номер. Преди време е ходила няколко пъти заедно със сестра си, но там не се чувства добре, докато при баща си се чувства много добре. Другите две деца, които са в С., стъпвали на краката на сестра й и й дърпали косата, което я дразнело.

От писмените доказателствата по делото се установява, че майката е трудово ангажирана - наета е на трудов договор от Община Русе на длъжност "личен асистент" с месечен доход от 889,38 лв. към м. 01.2022 г., притежава собствен имот в село С.. Представен е трудов договор от 25.08.2020 г. от Община Ветово със срок до 01.05.2022 г., от който е видно, че бащата е бил назначен на длъжност „личен асистент“.

От тази фактическа обстановка първоинстанционният съд извел извод, че родителските права по отношение на детето Г. следва да се упражняват от бащата, тъй като детето живее и се отглежда в стабилна семейна среда, има трайно установени навици и режим, за него се полагат адекватни грижи, чувства се сигурно и спокойно и затова с оглед неговите интереси, не се налага промяна в съществуващото положение относно упражняване на родителските права.

Настоящата инстанция не споделя тези изводи, по следните съображения:

В хода на въззивното производство, във връзка с твърдения на жалбоподателката за новонастъпили обстоятелства – образувана преписка в РУП – Ветово по сигнал на майката за извършено сексуално насилие по отношение на малолетното дете Г., по реда на чл. 266 ГПК, са събрани и приети по делото нови доказателства: изискани са и приложени материалите по досъдебно производство ДП № 40/22 г. по описа на РУ – гр. Ветово, отново е разпитана свидетелката З. Б.а и са изслушани родителите.

От изисканите по делото материали по посоченото досъдебно производство става ясно, че наказателното производство е образувано на 30.04.2022 г., води се с оглед на престъпление по чл. 151, ал. 1 от НПК, за

това, че през периода м.януари 2022 г. – 23.04.2022 г. в гр. Г., обл. Русе, е извършено съвкупление с лице ненавършило 14-годишна възраст – Г. Т.ова Ч.а. Разследването по делото не е приключило и няма привлечено към наказателна отговорност лице. По преписката са проведени разпити на свидетели и е изготвена съдебномедицинска експертиза във връзка с данни, че спрямо Г. са осъществявани актове на сексуално насилие, когато е била на 8 години от роднина на име М., както и в периода от края на месец януари 2022 г. до края на месец април 2022 г. от И. М., 57-годишен, съсед на леля ѝ по майчина линия М. М. в гр. Г..

При повторния си разпит З. Б.а, твърди че няма промяна в поведението на Г. от пролетта до момента - всеки ден ходи на училище, прибира се около 14 часа, учи уроците си, играе със сестра си и не излиза никъде. За случилото детето не е споделяло, а разбрала от полицаите, когато дошли да търсят брат ѝ, който впоследствие и казал, че И. е закачал детето. Свидетелката разпитала Г., а тя отговорила, че само я бил пипнал по ръката.

При проведено във въззивното производство изслушване, майката Р. Д. разказва, че сестра ѝ С. К. я уведомила по телефона, че другата им сестра М. М., се е обадила на С. и е разказала, че И. е закачал Г. и че са имали полов контакт, че той я опипвал и целувал. Деца на сестра ѝ, са видели и са разказали на майка си. Според Д., сестра ѝ М. вместо да вземе мерки, напротив, карала е детето да ходи при този господин. Веднага щом разбрала за случилото се, майката подала сигнал в полицията в гр. Ветово. Полицаите взели Г. от дома ѝ и я завели в полицията, а също и И., където и двамата си признали, че са имали контакт и че това е ставало срещу пари – купил ѝ ваучер за 10 лв. и ѝ дал 7 лв. за училище, защото нямала пари. Твърди, че бащата не се е появил през целия ден и дори не е знаел къде е детето в момента. Не го е уведомила за случилото се и не желала да говори с него, защото е агресивен. Свидетелката заявява, че е помолила полицаите да не разказват на Ч. какво им е казала Г., за да не я набие. Д. е получила информация, че дъщеря ѝ е много нервна, в училище била агресивна, биела, псувала. Майката е ходила в училище да провери, дали наистина поведението на детето е действително такова, защото счита, че няма да получи информация. Откакто е подала сигнала в полицията не поддържа връзка с дъщеря си, а тя страни от нея.

При изслушването си пред въззивния съд, бащата Т. Ч. заявява, че разбрал за случая от полицаите, когато дошли у тях да вземат Г.. Полицаите му обяснили, че има случай на изнасилване от страна на И.. Когато полицаите върнали дъщеря му вкъщи, казали, че не е имало такъв случай между нея и И.. Месец по-късно го извикали в Първо РУП - Русе, заедно с детето, там му казали, че има данни за изнасилване и провели разпит на бащата и детето. Тогава разбрал и за предишния случай, когато е била съвсем малка – на 8 години. Г. не му е споделяла за тези неща. Бащата твърди, че не си говори с И. и е предупреждавал Г. да не ходи при него и в неговата къща. Когато я попитал, тя му казала, че нищо такова не се е случвало. Т. Ч. споделя, че вече не я изпраща при баба й по майчина линия и е казал да не ходи там. Изказва възмущение, че не са му казали за станалото. Заявява, че твърденията на майката не са съвсем верни и Г. не е толкова агресивна. Разбрал е, че другите деца са я блъскали и нямало как да няма агресия. От Дирекция „Социално подпомагане“ посещавали дома им всяка седмица, за да питат за Г..

При така установената фактическа обстановка и след като съобрази наведените в жалбата доводи и събраните доказателства, настоящият състав приема следното от правна страна:

Съобразно задължителните указания и разяснения в т. II от ППВС № 1/12.11.1974 г., при решаването на спора относно упражняването на родителските права върху ненавършилите пълнолетие деца, съдът следва да съобразява в съвкупност редица обстоятелства от най-разнообразно естество, като по-съществените от тях са изброени примерно: възпитателските качества на двамата родители, техният морален облик, полаганите грижи и отношение към децата, желанието на родителите да отглеждат и възпитават децата, привързаността на децата към родителите, полът и възрастта на децата, възможността трети лица да оказват помощ при тяхното отглеждане и възпитание, социалното обкръжение на родителя, на когото ще се предоставят родителските права, жилищно битовите и други материални условия на живот, с които всеки от родителите разполага. Повечето от тези критерии за преценка са посочени и изрично от законодателя в разпоредбата на чл. 59, ал. 4 от СК; такива критерии за преценка интереса на детето са установени и в § 1, т. 5 от ДР на ЗЗкД.

Анализирайки посочените критерии, въззивният съд не споделя

изводите на първостепенния съд, че по-пригоден родител за отглеждане на малолетното дете е бащата и в този смисъл намира, че по-пригоден родител и в интерес на детето е то да бъде отглеждано от майката. Действително в изготвените по делото социални доклади е дадено положително становище относно родителските качества и полаганите от бащата грижи по отношение на малолетната им дъщеря. Но съдът винаги трябва да обоснове своето решение въз основа на всички доказателства по делото, като ги съпостави и съотнесе към правнорелевантните факти по делото.

Видно от събраните доказателства в хода на въззивното производство във връзка с твърденията в жалбата по чл. 266 от ГПК, бащата не упражнява необходимия контрол върху поведението и възпитанието на дъщеря си. От тези доказателства се установи, че детето няма добра емоционална връзка с този родител, то не е споделило за осъществяваните актове на сексуално насилие. Бащата в същото време не разчел и съобразил наличните сигнали, за това какво се случва с дъщеря му, както в последния случай на такова насилие, така и в предишния такъв, когато детето е било на 8 години, а дори и след като е получил категорична информация за станалото, не е подхождал по адекватен начин. Неглижирал е тези проблеми, не е оценил важността им и това как те се отразяват на психическото и емоционално развитие на детето. Всичко това внася съмнение относно неговия морален капацитет и отражението на поведението му спрямо детето. Доброто родителство включва в себе си не само изпълняване желанията на детето, но и необходимостта да се общува с него, а понякога и да се налагат забрани и ограничения, когато това е в негов интерес. От страна на бащата такова изграждащо поведение не е налице, което е слаб атестат за родителските му качества.

Според настоящия състав е налице съществена промяна във възрастта на Г. и обема и естеството на необходимите за нея грижи. Последната е от женски пол, на 13 г., поради което и с оглед спецификите, произтичащи от възрастта ѝ, същата на този етап се нуждае от майчина близост и грижи, от женски тип модел на поведение. В този смисъл и в Постановление № 1/12.11.1974 г. на Пленума на ВС е прието, че майката е по-пригодна от бащата да отглежда и възпитава децата от женски пол и наравно да отглежда и възпитава момчетата, като особено важно е дали момчетата са в предпубертетна и пубертетна възраст. Не е пречка в някои случаи да се предоставят и момичета в пубертетна и предпубертетна възраст на баща, ако

майката има лош морал или няма необходимите качества да упражнява родителските права спрямо децата. Но в случая доказателства за наличието на такава хипотеза не се ангажираха. Напротив, съгласно социалния доклад, майката притежава необходимия родителски капацитет.

Съдът констатира положителна оценка по отношение на пригодността на майката да упражнява родителските права и по отношение на останалите критерии, цитирани по горе. Съгласно изготвения по делото социален доклад тя живее в жилище, в което има подходящи условия за отглеждане на детето, в това число пригодена стая със самостоятелно легло за детето. Установи се, че същата работи и получава средно месечно трудово възнаграждение над минималната работна заплата за страната. Както от социалния доклад, така и от събраните гласни доказателства и лично изслушване на родителя се установява, че въпреки, че не имала възможност да вижда детето често, майката проявява изключителна загриженост за него, в това число за неговото психическо и емоционално състояние, желае да осигури нормална среда за отглеждане, проявява загриженост за социалното му развитие и обучение. От свидетелските показания се установява, че през цялото време тя се е опитвала да поддържа контакт с детето, в последните две години основно по телефона, въпреки констатираната липса на съдействие за това от страна на бащата.

За изясняването на горните факти спомогнаха и преките впечатления, добити от съда при проведено във въззивното производство изслушване на родителите.

Предвид изложеното съдът намира, че е налице изменение на обстоятелствата, обусловили предходното предоставяне упражняването на родителските права по отношение на детето Г.. Вярно е, че бащата осигурява необходимата среда за отглеждане на детето - добри хигиенно-битови условия, помощ от трето лице. В случая обаче, основен ръководен фактор за съда е интересът на детето. То е във възраст, в която се нуждае преди всичко от разбиране и възможност за споделяне, които към настоящия момент може да му осигури неговата майка. Деликатността на възрастта на детето от женски пол, предопределя необходимостта от социална среда, в която същото да намира подкрепата и разбирането на майка си. Преместването му в нова семейна среда, каквато е тази при майка му, след преживяното сексуално

насилие, би се отразило положително на неговата психика.

Изхождайки от комплексния анализ на посочените по-горе критерии, съдът намира, че упражняването на родителските права следва да бъде предоставено на майката и местожителството следва да бъде определено при нея.

По делото следва да бъде определен и режим на лични контакти на бащата с детето, който да бъде всяка втора и последна седмица от месеца, за времето от 18:00 ч. в петък до 16:00 ч. в неделя, с преспиване. По време на официалните празници съдът намира, че в четните години детето следва да прекарва рождения си ден, 3 март, 24 май и Рождество Христово с баща си, а 6 май, 6 септември, Великден и Нова година с майка си, а в нечетните години – обратно – рождения си ден, 3 март, 24 май и Рождество Христово с майка си, а 6 май, 6 септември, Великден и Нова година – с баща си, както и всяка първа половина от зимната и всяка първа половина от пролетната ваканция на детето и един месец през лятото, който не съвпада със законоустановения отпуск на майката. Така определеният режим в максимална степен би съхранил връзката между детето и бащата, би могъл да даде възможност на бащата реално да участва в живота на детето и да упражнява и изпълнява пълноценно правата и задълженията си на родител, като в същото време се съобразява и това, че майката също следва да има възможност за контакт през почивните дни. Няма пречка при желание на детето и при предварителна уговорка между родителите, то да се вижда с баща си и в друго време, тъй като това ще е в негов интерес.

При определяне размера на издръжката съгласно чл. 59 ал. 5 от СК, съобразявайки нуждите на малолетното дете от храна, облекло, социални, културни и други потребности, както и възможностите на дължащия я родител, съдът намира, че дължимата издръжка следва да се определи на 400 лв. месечно, от които бащата дължи 200 лв. Той следва да бъде осъден да заплаща издръжка в горния размер, считано от датата на влизане на решението в сила до настъпване на обстоятелства, водещи до изменение или прекратяване на издръжката, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска. Разликата до пълния размер на необходимата месечна издръжка следва да се понася от майката, заедно с грижите по отглеждането и възпитанието на детето.

По изложените съображения въззивният съд намира, че решението е неправилно и следва да се отмени.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция, направените от жалбоподателката разноси следва да се възложат на ответната страна – 500 лв. адвокатско възнаграждение за втората инстанция и 40 лв. държавна такса. Пред първата инстанция разноси не са поискани и съответно такива не следва да се присъждат.

Т. Ч. дължи и държавна такса за присъдената издръжка съгласно чл. 69, ал. 1, т. 7 от ГПК и чл. 1 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, в размер на 288 лева.

Мотивиран така, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло Решение № 548/03.05.2022 г. на Русенския районен съд, постановено по гр. д. № 5499/2021 г. и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРЕДОСТАВЯ упражняването на родителските права по отношение на малолетното дете Г. Т.ова Ч.а, ЕГН ***** на майката Р. С. Д., ЕГН ***** от с. С., обл. Р., ул. "Л."№*, като определя местоживеенето му да е при майката.

ОПРЕДЕЛЯ режим на лични отношения на бащата Т. Б. Ч., ЕГН ***** от гр. Г., обл. Р., ул. "К.М." №*, с детето Г. Т.ова Ч.а, ЕГН ***** , както следва:

- всяка втора и последна седмица от месеца, за времето от 18:00 ч. в петък до 16:00 ч. в неделя, с преспиване.

- в четните години – на рождения ден на детето, 3 март, 24 май и Рождество Христово, а в нечетните на 6 май, 6 септември, Великден и Нова година.

- всяка първа половина от зимната и всяка първа половина от пролетната ваканция на детето, както и един месец през лятото, който не съвпада със законоустановения годишен отпуск на майката.

ОСЪЖДА Т. Б. Ч., ЕГН ***** , да заплаща на Г. Т.ова Ч.а, ЕГН ***** , чрез нейната майка и законен представител Р. С. Д., ЕГН

*****, месечна издръжка в размер на **200 лева**, считано от датата на влизане в сила на решението до настъпване на обстоятелства, водещи до изменение или прекратяване на издръжката, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска.

ОСЪЖДА Т. Б. Ч., ЕГН ***** да заплати на Р. С. Д., ЕГН ***** , сумата 540 лв. деловодни разноски за въззивната инстанция.

ОСЪЖДА Т. Б. Ч., ЕГН *****, да заплати по сметка на Русенския окръжен съд държавна такса в размер на 288 лева.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____